

*** การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู
เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาครู**

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

**The Development of Psychology-Based Learning Activities for Teachers
to Promote Effective Classroom Management Skills among Pre-Service
Teachers at Ubon Ratchathani Rajabhat University**

พรรณภา ส่งแสงแก้ว^{1*} มินตรา ศักดิ์ดี²

Pannapa songsangkaew¹ Mintra Sakdee²

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

¹Faculty of Education, Ubon Ratchathani Rajabhat University

²คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

²Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology Krungthep

*Corresponding author e-mail: pannapa.s@ubru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและศึกษาผลของกิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาครูภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรม โดยการดำเนินการวิจัยและพัฒนา กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาวิชาชีพครู จำนวน 99 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินคุณลักษณะจิตวิทยาสำหรับครู และสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้ 1. กิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครูที่พัฒนาขึ้น มีโครงสร้าง (1) ปรัชญา ได้แก่ แนวคิดจิตวิทยาการศึกษา (2) หลักการ ได้แก่ ประยุกต์ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน และการจัดการชั้นเรียน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียน (3) วัตถุประสงค์ คือ การเสริมสร้างการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อส่งเสริมการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ (4) กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพครูที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาจิตวิทยาสำหรับครู ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2567 (5) ระยะเวลา 1 ภาคการศึกษา (6) กระบวนการจัดกิจกรรม ได้แก่ ขั้นเตรียมความพร้อม ขั้นปฏิบัติการ ขั้นนำเสนอและแลกเปลี่ยน ขั้นสรุปและประเมินผล (7) สื่อการเรียนรู้ (8) การประเมินผล ได้แก่ แบบประเมินคุณลักษณะจิตวิทยาสำหรับครู และสมรรถนะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ 2. ผลของการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ พบว่า กลุ่มเป้าหมายมีผลการประเมินระดับดีเยี่ยม

* Received: 16 March 2025, Revised: 18 May 2025, Accepted: 23 May 2025

87 คน คิดเป็นร้อยละ 87.88 และอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.12 โดยคุณลักษณะจิตวิทยาสำหรับครูที่ได้คะแนนสูงสุด คือ จิตวิทยาการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ ($M=3.93$, $SD=0.26$) และความสามารถด้านการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพที่ได้คะแนนสูงสุด คือ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($M=3.89$, $SD=0.35$)

คำสำคัญ: จิตวิทยาสำหรับครู; กิจกรรมการเรียนรู้; นักศึกษาครู; การจัดการชั้นเรียน

ABSTRACT

This study aimed to examine: 1) digital leadership of school administrators, 2) technology learning resource management in schools, and 3) the relationship between administrators' digital leadership and technology learning resource management in schools under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1. The sample comprised 22 school administrators and 284 teachers, totaling 306 participants selected through stratified random sampling proportional to educational positions. Data were collected using a 5-point Likert scale questionnaire with overall reliability of 0.96. Statistical analyses included frequency distribution, percentage, mean, standard deviation, and Pearson product-moment correlation coefficient. The findings revealed: 1) School administrators' digital leadership was at a high level overall. By dimension, digital communication ranked highest, followed by digital culture creation, while digital knowledge ranked lowest. 2) Technology learning resource management in schools was at a high level overall. By dimension, plan implementation ranked highest, followed by improvement and correction, while computer equipment systems ranked lowest. 3) A significantly positive high-level correlation ($p < .01$) existed between administrators' digital leadership and technology learning resource management in schools under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 1.

Keywords: Psychology for Teachers; Learning Activities; Pre-service Teachers; Classroom Management

บทนำ

ครู เป็นผู้ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อสังคมและประเทศชาติ เพราะงานครูคืองานสร้างคุณภาพความเป็นมนุษย์ให้กับศิษย์ โดยเฉพาะศิษย์ที่ยังเป็นเยาวชนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ ความรู้ความสามารถ ความคิดและคุณธรรม ความดีงาม มีความรักตนเอง รักผู้อื่น มีความเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริง ซึ่งจะส่งผลให้สังคมและประเทศชาติมีความสงบสุขพร้อมกับการพัฒนาอย่างยั่งยืน (อัครา เอิบสุขศิริ, 2564) วิชาชีพครูจึงถือว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูงที่มีความสำคัญและเป็นกลไกในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพให้กับสังคมและประเทศชาติ ผู้ประกอบวิชาชีพครูจะต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาเฉพาะและมีคุณลักษณะของความเป็นครูที่เข้าใจผู้เรียนสามารถออกแบบการเรียนการสอนเพื่อสร้างแรงจูงใจที่ดีแก่ผู้เรียน อบรมสั่งสอนศิษย์ให้เป็นคนเก่ง คนดี เติบโตอย่างมีคุณภาพ มีความรับผิดชอบต่อสังคม

ในศตวรรษที่ 21 บทบาทของครูไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการถ่ายทอดความรู้เท่านั้น แต่ยังต้องมีความสามารถในการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนาผู้เรียนในทุกมิติ (Wang & Degol, 2016) การจัดการชั้นเรียนที่ดีเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งครูจำเป็นต้องมีทักษะด้านจิตวิทยาในการบริหารจัดการพฤติกรรมผู้เรียน การสร้างแรงจูงใจ และการส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เชิงบวกภายในห้องเรียน (Marzano, Marzano, & Pickering, 2003) เนื่องจากการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพนั้นมีความซับซ้อน และผู้เรียนในแต่ละชั้นเรียนก็มีความหลากหลาย การสอนด้วยวิธีใดวิธีหนึ่ง อาจไม่สามารถช่วยให้ผู้เรียนทุกคนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้ได้ ครูจึงต้องมีกลยุทธ์ในการสอนที่หลากหลาย ยืดหยุ่น เหมาะสมกับสถานการณ์

จากการศึกษาวิจัยและสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่า นักศึกษาครูหรือครูฝึกสอนจำนวนมากยังขาดความรู้และทักษะที่จำเป็นในการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้เกิดปัญหาทั้งในด้านระเบียบวินัยของนักเรียน ประสิทธิภาพการเรียนรู้ และความเครียดของครูผู้สอนเอง (Evertson & Weinstein, 2013) แม้ว่าหลักสูตรครุศาสตร์จะมีการสอนวิชาจิตวิทยาสำหรับครู แต่การจัดการเรียนการสอนในรายวิชาดังกล่าวยังเน้นการเรียนรู้เชิงทฤษฎีมากกว่าการฝึกปฏิบัติจริง ทำให้นักศึกษาครูขาดโอกาสในการพัฒนาทักษะที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในสถานการณ์การสอน

ดังนั้น การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการองค์ความรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครูเข้ากับการฝึกปฏิบัติด้านการจัดการชั้นเรียน จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาศักยภาพของนักศึกษาครู กิจกรรมการเรียนรู้ดังกล่าวควรออกแบบให้ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงลึกผ่านการลงมือปฏิบัติ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการสะท้อนคิด (Reflective Practice) ซึ่งเป็นแนวทางที่ได้รับการยอมรับว่าช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการฝึกฝนทักษะของครู (Schön, 1983)

ด้วยเหตุนี้ งานวิจัยฉบับนี้จึงมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาครู โดยเน้นการออกแบบกิจกรรมที่สอดคล้องกับแนวคิดทางจิตวิทยาการศึกษา ทฤษฎีการเรียนรู้ และหลักการจัดการชั้นเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในการประกอบวิชาชีพครูในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครูในการส่งเสริมทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาครู
2. เพื่อศึกษาผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครูในการส่งเสริมทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาครูภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรม

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1.1 ตัวแปรจัดกระทำ คือ กิจกรรมการเรียนรู้

1.2 ตัวแปรตาม คือ

1.2.1 จิตวิทยาสำหรับครู ได้แก่ ความรู้อย่างมืออาชีพ ความรู้ความสามารถในเนื้อหาวิชา กลยุทธ์การสอน การกำหนดเป้าหมายและทักษะการวางแผนการสอน ทักษะการจัดการชั้นเรียน ทักษะในการสร้างแรงจูงใจ ทักษะในการติดต่อสื่อสาร ความเข้าใจธรรมชาติและพัฒนาการของผู้เรียนรายบุคคล

1.2.2 การจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างบรรยากาศการจัดการชั้นเรียน บุคลิกภาพของครู การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดการความฉลาดทางอารมณ์

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาครูที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย ปรัชญา หลักการ วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลา กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การประเมินผล ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

3. ขอบเขตด้านกลุ่มเป้าหมาย การวิจัยในครั้งนี้ศึกษากับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพครู คณะมนุษยศาสตร์ สาขาวิชาภาษาไทย สาขาวิชาดนตรีศึกษา และคณะวิทยาศาสตร์ สาขาวิชาฟิสิกส์ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา จิตวิทยาสำหรับครู ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2567 รวมจำนวน 99 คน

การดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย กลุ่มเป้าหมาย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏในรายละเอียดแต่ละขั้นตอนการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การวิจัย 1 : การศึกษาแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับจิตวิทยาสำหรับครู (1) จิตวิทยาพัฒนาการ พัฒนาการ วุฒิภาวะ การเรียนรู้ (2) ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา การประยุกต์ใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาในการจัดการเรียนการสอน (3) ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพและจริยธรรม ลักษณะพัฒนาการของเด็กวัยเรียน (4) จิตวิทยาการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ (5) การพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ที่จะควบคุมตนเอง (6) หลักการและกระบวนการแนะแนว (7) วิธีการศึกษาและให้การดูแลช่วยเหลือผู้เรียน (8) การเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์สำหรับครู (9) จิตวิทยาในชั้นเรียน ด้านการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ 5 คุณลักษณะ ได้แก่ (1) การสร้างบรรยากาศการ

จัดการชั้นเรียน (2) บุคลิกภาพของครู (3) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี (4) การเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล (5) การจัดการความฉลาดทางอารมณ์ ดังนั้น รวมทั้งหมด 52 ตัวบ่งชี้

2. การพัฒนา 1 : การสร้างกรอบแนวคิดของกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาครู จากผลการวิจัยในระยะแรก ผู้วิจัยได้นำมาพัฒนากรอบแนวคิด ประกอบด้วย ปรัชญา หลักการ การจัดระบบโครงสร้างของกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ วัตถุประสงค์ กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการสร้างกรอบแนวคิดในการประเมินตัวแปรตาม

3. การวิจัย 2 : การตรวจสอบคุณภาพของกรอบแนวคิดของกิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาครู และกรอบแนวคิดในการประเมินตัวแปรตาม โดยการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาการศึกษา และมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของกรอบแนวคิดที่พัฒนาขึ้น และแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจง ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา

4. การพัฒนา 2 : การนำกรอบแนวคิดที่ได้พัฒนาและแก้ไขจากการวิจัยที่ผ่านมา สร้างเป็นคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาครูตามองค์ประกอบต่าง ๆ สร้างแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรายละเอียด และการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินจิตวิทยาสำหรับครูและการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพแบบเกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics)

5. การวิจัย 3 : การตรวจสอบคุณภาพของคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยการจัดสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิรอบที่ 2 ซึ่งคัดเลือกจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านจิตวิทยาการศึกษา และมีประสบการณ์การสอนไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 ท่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินความเหมาะสมของคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และแนวคำถามในการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจง ร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา

6. การพัฒนา 3 : การปรับปรุงแก้ไขคู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย สรุปได้ดังนี้ (1) ปรับปรัชญา หลักการทฤษฎีที่มีความซ้ำซ้อน และกระบวนการเรียนรู้ของกิจกรรม (2) ปรับกรอบแนวคิดในการประเมิน โดยให้รวบเนื้อหาหลักการและกระบวนการแนะแนว และวิธีการศึกษาและให้การดูแลช่วยเหลือผู้เรียน ไว้ในหัวข้อเดียวกัน เพื่อให้เนื้อหาไม่มีความซ้ำซ้อนให้มีความเกี่ยวโยงสัมพันธ์กัน เพื่อให้การประเมินมีความเหมาะสม

7. การวิจัย 4 : การนำกิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาการศึกษาสำหรับครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายและเก็บรวบรวมข้อมูล 1 ภาค

การศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบประเมินเกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) ตามแนวคิดพื้นฐาน 13 ข้อ 52 ตัวบ่งชี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยค่าคะแนนเฉลี่ย แปลผลโดยเทียบเกณฑ์ 5 ระดับ ได้แก่ ดีเยี่ยม ดีมาก ดี พอใช้ และปรับปรุง สรุปผลโดยมีคุณลักษณะจิตวิทยาสำหรับครูอยู่ในระดับดีขึ้นไป

8. การพัฒนา 4 : ปรับปรุงแก้ไขและนำเสนอกิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพฉบับสมบูรณ์ ซึ่งสรุปรายละเอียดองค์ประกอบต่าง ๆ ของกิจกรรมการเรียนรู้ และโครงสร้างของการประเมินที่ผ่านการพัฒนาไว้ในหัวข้อการวิจัยข้อ 1 และผลการวิจัยที่เกิดกับกลุ่มเป้าหมายไว้ในหัวข้อผลการวิจัยข้อ 2

ผลการวิจัย

1. ผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.1 ปรัชญาของกิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครูเพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ตั้งอยู่บนพื้นฐานปรัชญาการศึกษาปฏิบัตินิยม การเรียนรู้จากการปฏิบัติ การนำความคิดไปสู่การกระทำ ให้ความสำคัญกับการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้สู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม การจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ การสร้างบรรยากาศการจัดการชั้นเรียน บุคลิกภาพของครู การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี การเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล การจัดการความฉลาดทางอารมณ์ มีกรอบการประเมินที่ชัดเจนและมีการให้ข้อมูลย้อนกลับเป็นระยะ และแนวคิดการเรียนรู้จากการเลียนแบบ เนื่องด้วยการเรียนรู้ที่ง่ายที่สุดคือการเลียนแบบสิ่งที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมในชีวิตประจำวัน ครูผู้สอนเป็นต้นแบบของผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน ทั้งที่เกิดจากการตั้งใจ ใส่ใจในตัวเองหรือไม่ได้ตั้งใจก็ตาม กล่าวได้ว่าการเรียนรู้จากการเรียนแบบมีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้เรียน

1.2 หลักการของกิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่

1.2.1 การเรียนรู้จากประสบการณ์การลงมือปฏิบัติเป็นฐาน

1.2.2 มีกรอบการประเมินผลการเรียนรู้ที่ชัดเจนเพื่อนำไปสู่มาตรฐานที่คาดหวัง

1.2.3 การสร้างความตระหนักในความสำคัญอย่างมีความหมายผ่านการสะท้อนคิดตามมุมมองของผู้ปฏิบัติ

1.2.4 การส่งเสริมกระตุ้นการเรียนรู้และการสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนปฏิสัมพันธ์ทางสังคม

1.3 วัตถุประสงค์ของกิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาการศึกษาสำหรับครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาครู ได้แก่ การสร้างความรู้ความเข้าใจพื้นฐานจิตวิทยาสำหรับครู (1) จิตวิทยาพัฒนาการ พัฒนาการ วุฒิภาวะ การเรียนรู้ (2) ทฤษฎี

พัฒนาการทางสติปัญญา การประยุกต์ใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาในการจัดการเรียนการสอน (3) ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพและจริยธรรม ลักษณะพัฒนาการของเด็กวัยเรียน (4) จิตวิทยาการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ (5) การพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ที่จะควบคุมตนเอง (6) หลักการและกระบวนการแนะแนว (7) วิธีการศึกษาและให้การดูแลช่วยเหลือผู้เรียน (8) การเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์สำหรับครู (9) จิตวิทยาในชั้นเรียน

1.4 กลุ่มเป้าหมายของกิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาครู ได้แก่ นักศึกษาวิชาชีพครูชั้นปีที่ 1 เนื่องจากนักศึกษาเลือกเรียนสายอาชีพครูจำเป็นต้องมีพื้นฐานการเข้าใจจิตวิทยาสำหรับครูอย่างลึกซึ้งนำไปสู่ชั้นการประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในอนาคต

1.5 ระยะเวลาของกิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาครู 1 ภาคการศึกษา (15 สัปดาห์) แต่สามารถบริหารจัดการเวลาได้อย่างยืดหยุ่นเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบการเรียนการสอนของนักศึกษาในการพัฒนาให้เกิดคุณลักษณะที่กำหนด

1.6 กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับนักศึกษาครู ประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมความพร้อม ขั้นปฏิบัติการ ขั้นนำเสนอและแลกเปลี่ยน ขั้นสรุปและประเมินผล ดังนี้

1.6.1 ขั้นเตรียมความพร้อม (1 สัปดาห์) เพื่อให้ให้นักศึกษาเห็นความสำคัญของการมีความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งด้านจิตวิทยาสำหรับครู สู่การนำไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน รับทราบขอบข่ายของกิจกรรมและการประเมิน ประกอบด้วยกิจกรรม รู้จักฉันรู้จักเธอ ในการเข้าใจความต่างระหว่างบุคคล สติปัญญา วุฒิภาวะ อารมณ์ และสังคม ชี้แจงขอบข่ายกิจกรรม วางแผนการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน รวบรวมองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง และสะท้อนคิดผ่านบันทึกการเรียนรู้ “การเข้าใจความต่างระหว่างบุคคล”

1.6.2 ขั้นปฏิบัติการ (10 สัปดาห์) เพื่อให้ให้นักศึกษาเกิดคุณลักษณะตามที่กิจกรรมกำหนดไว้ และตระหนักในความหมายแห่งการเรียนรู้ของตนเอง ประกอบด้วยกิจกรรมการกำหนดปัญหาการปฏิบัติที่เกิดจากการเรียนการสอนการจัดการชั้นเรียน ซึ่งนักศึกษาเลือกประเด็นการให้ความสำคัญกับการเข้าใจพัฒนาการของผู้เรียนในแต่ละช่วงวัย การออกแบบสื่อสร้างสรรค์และกิจกรรมกระตุ้นการเรียนรู้ก่อนการเรียนโดยใช้จิตวิทยาการเสริมแรง และกฎความพร้อมของ ธอร์นไคค์ เมื่อบุคคลมีความพร้อมทางกายและใจในการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่หากไม่มีความพร้อม การเรียนรู้จะไม่ประสบความสำเร็จหรือก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจ

1.6.3 ขั้นนำเสนอและแลกเปลี่ยน (2 สัปดาห์) เพื่อให้ให้นักศึกษาได้นำเสนอและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเรียนรู้ ตระหนักถึงความสำคัญในการเรียนรู้ผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อเสริมสร้างการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยกิจกรรม

นำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกิจกรรมบุคลิกภาพของครูที่รู้หน้าที่ นักศึกษาสะท้อนคิดลงในแบบบันทึกการเรียนรู้ ในประเด็นที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพ และจิตวิทยาการสื่อสารของครู การสื่อสารไม่ใช่เพียงการใช้นำเสียงสอนในชั้นเรียน แต่บุคลิกภาพของครู คือทุกสิ่งในตัวครูที่สื่อสารให้ผู้เรียน รับรู้ เข้าใจ ความหมายตามกรอบประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ดังนั้นการตระหนักในสำคัญของบุคลิกภาพที่ดีของครู ในหน้าที่ความรับผิดชอบ จะเป็นต้นแบบของครูที่ดีและมีประสิทธิภาพในการจัดการชั้นเรียน และการเรียนการสอน

1.6.4 ขั้นสรุปและประเมินผล (2 สัปดาห์) เพื่อให้ นักศึกษารวบรวม สรุป ประเมินผล การเรียนรู้ ประกอบด้วยกิจกรรมรวบรวมผลงานหลักฐาน รวบรวมแบบบันทึกการเรียนรู้ และ ประเมินผลให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ความก้าวหน้าในการดำเนินงานเป็นระยะ และประเมินคุณลักษณะตามตัวบ่งชี้เมื่อสามารถดำเนินงานตามเกณฑ์ที่กำหนดเป็นระยะ

1.7 สื่อการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาครู ได้แก่ เอกสารการเรียนรู้จิตวิทยาสำหรับครู แบบบันทึกการเรียนรู้ สื่อกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น เกม กรณีศึกษา เนื้อหาที่เกี่ยวข้องซึ่งรวบรวมจากการเรียนตามหลักสูตร แหล่งเรียนรู้ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง อุปกรณ์เครื่องเขียน รางวัล แบบประเมินคุณลักษณะ

1.8 การประเมินผลกิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาครู สรุปได้ดังนี้

1.8.1 เครื่องมือวัดผลได้แก่แบบประเมินจิตวิทยาสำหรับครูและการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพแบบเกณฑ์การให้คะแนน (Rubrics) คำนวณโดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ย แปลผลโดยเทียบเกณฑ์ 5 ระดับ ได้แก่ ดีเยี่ยม ดีมาก ดี พอใช้ และปรับปรุง เกณฑ์การประเมินคือ นักศึกษามีคุณลักษณะการเรียนรู้จิตวิทยาสำหรับครูและทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

1.8.2 เกณฑ์การให้คะแนนแบบประเมินจิตวิทยาสำหรับครูและการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

0 คะแนน หมายถึง ไม่แสดงพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้ใดตัวบ่งชี้หนึ่ง

1 คะแนน หมายถึง แสดงพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้จำนวน 1 ตัวบ่งชี้ จากทั้งหมด 4 ตัวบ่งชี้

2 คะแนน หมายถึง แสดงพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้จำนวน 2 ตัวบ่งชี้ จากทั้งหมด 4 ตัวบ่งชี้

3 คะแนน หมายถึง แสดงพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้จำนวน 3 ตัวบ่งชี้ จากทั้งหมด 4 ตัวบ่งชี้

4 คะแนน หมายถึง แสดงพฤติกรรมตามตัวบ่งชี้จำนวน 4 ตัวบ่งชี้ จากทั้งหมด 4 ตัวบ่งชี้

1.8.3 การวิเคราะห์คะแนนเพื่อหาค่าคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อนำมาเทียบกับเกณฑ์การแปลผล (วัชรรา เล่าเรียนดี, 2552)

คะแนนเฉลี่ย 3.50-4.00 หมายถึง มีคุณลักษณะจิตวิทยาสำหรับครู อยู่ในระดับดีเยี่ยม

คะแนนเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีคุณลักษณะจิตวิทยาสำหรับครู อยู่ในระดับดีมาก

คะแนนเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีคุณลักษณะจิตวิทยาสำหรับครู อยู่ในระดับดี

คะแนนเฉลี่ย 0.50-1.49 หมายถึง มีคุณลักษณะจิตวิทยาสำหรับครู อยู่ในระดับพอใช้

คะแนนเฉลี่ย 0.00-0.49 หมายถึง มีคุณลักษณะจิตวิทยาสำหรับครู อยู่ในระดับปรับปรุง

1.8.4 โครงสร้างของเครื่องมือวัดผล จำแนกเป็นคุณลักษณะจิตวิทยาสำหรับครู 8 คุณลักษณะ ได้แก่ (1) จิตวิทยาพัฒนาการ พัฒนาการ วุฒิภาวะ การเรียนรู้ (2) ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา การประยุกต์ใช้ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาในการจัดการเรียนการสอน (3) ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพและจริยธรรม ลักษณะพัฒนาการของเด็กวัยเรียน (4) จิตวิทยาการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ (5) การพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ที่จะควบคุมตนเอง (6) หลักการและกระบวนการแนะแนว (7) การเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์สำหรับครู (8) จิตวิทยาในชั้นเรียน

ด้านการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ 5 คุณลักษณะ ได้แก่ (1) การสร้างบรรยากาศการจัดการชั้นเรียน (2) บุคลิกภาพของครู (3) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี (4) การเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล (5) การจัดการความฉลาดทางอารมณ์ ดังนั้น รวมทั้งหมด 52 ตัวบ่งชี้

ตารางที่ 1 โครงสร้างคุณลักษณะและตัวบ่งชี้ของแบบประเมิน

คุณลักษณะ		ตัวบ่งชี้
1. จิตวิทยาสำหรับครู	1. จิตวิทยาพัฒนาการ	1.1 มีความสามารถในการตั้งเป้าหมายและการกำหนดแผนการเรียนรู้ 1.2 มีความสามารถในการจัดการอารมณ์และความเครียดในการเรียน 1.3 มีความสามารถสะท้อนกลับจากประสบการณ์การเรียนรู้ และปรับปรุงวิธีการเรียนของตนเองได้ 1.4 มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นและการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ
	2. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา	2.1 สามารถเข้าใจและใช้ความคิดเชิงนามธรรม 2.2 สามารถใช้กระบวนการคิดที่มีขั้นตอนในการแก้ไขปัญหาหรือค้นหาวิธีการใหม่ ๆ โดยการวิเคราะห์ปัญหาจากหลายมุมมอง และสามารถใช่วิธีการคิดที่เหมาะสมเพื่อหาคำตอบ 2.3 สามารถคิดในลักษณะที่สร้างสรรค์ นำเสนอไอเดียใหม่ๆ และพัฒนานวัตกรรมจากความคิดของตนเอง 2.4 สามารถใช้ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ
	3. ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพและจริยธรรม ลักษณะพัฒนาการของเด็กวัยเรียน	3.1 มีความเข้าใจการแสดงออกทางอารมณ์ที่เหมาะสมกับวัย 3.2 สามารถจัดการกับพฤติกรรมที่แสดงออกจากการพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก 3.3 สามารถส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมที่มีความรับผิดชอบและมีจริยธรรมในชีวิตประจำวัน

คุณลักษณะ		ตัวบ่งชี้
		3.4 สามารถใช้วิธีการที่ช่วยพัฒนาอารมณ์และการควบคุมตนเองของเด็กในวัยเรียนได้อย่างเหมาะสม
	4. จิตวิทยาการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้	4.1 สามารถใช้ทฤษฎีจิตวิทยาการเรียนรู้ในการปรับกลยุทธ์การสอนเพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของนักเรียน 4.2 สามารถเลือกใช้วิธีการสอนที่กระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายและน่าสนใจสำหรับนักเรียน 4.3 สามารถปรับใช้การประเมินผลเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ในลักษณะที่ให้โอกาสแก่นักเรียนในการพัฒนาตนเอง 4.4 สามารถจัดการสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของนักเรียน
	5. การพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ที่จะควบคุมตนเอง	5.1 สามารถสอนให้นักเรียนมีทักษะในการจัดการเวลาและงานที่ได้รับมอบหมาย 5.2 สามารถสร้างกิจกรรมที่กระตุ้นให้นักเรียนเรียนรู้การตั้งเป้าหมายและมีระเบียบในการเรียน 5.3 สามารถสอนให้เด็กมีทักษะในการตัดสินใจที่ดีและการจัดการความเครียดในการเรียน 5.4 สามารถส่งเสริมให้เด็กมีความมั่นใจในการควบคุมการเรียนรู้ของตนเองผ่านการตั้งเป้าหมายและการติดตามผล
	6. หลักการและกระบวนการแนะแนว	6.1 สามารถใช้กระบวนการแนะแนวเพื่อช่วยให้นักเรียนเข้าใจตัวเองและเป้าหมายในการเรียนรู้ 6.2 สามารถใช้หลักการแนะแนวในการส่งเสริมพัฒนาการส่วนบุคคลและวิชาการของนักเรียน 6.3 สามารถให้คำแนะนำในด้านการเลือกอาชีพและการวางแผนชีวิตในอนาคต 6.4 สามารถใช้เทคนิคในการช่วยนักเรียนที่ประสบปัญหาทางอารมณ์หรือการปรับตัวให้ดีขึ้น
	7. การเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์สำหรับครู	7.1 สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียนโดยการแสดงออกถึงความเอาใจใส่และความเข้าใจ 7.2 สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียนและเพื่อนร่วมชั้นเรียน 7.3 สามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครองในการติดตามพัฒนาการของนักเรียน 7.4 สามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการทำงานร่วมกันในชั้นเรียน

คุณลักษณะ		ตัวบ่งชี้
2. ความสามารถในการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ	8. จิตวิทยาในชั้นเรียน	8.1 สามารถสร้างบรรยากาศที่สนับสนุนการเรียนรู้ที่ดีในห้องเรียน 8.2 สามารถใช้เทคนิคการควบคุมชั้นเรียนเพื่อให้บรรยากาศการเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ 8.3 สามารถใช้วิธีการต่าง ๆ ในการกระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียน 8.4 สามารถตรวจสอบและประเมินผลการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอเพื่อพัฒนา
	9. การสร้างบรรยากาศการจัดการชั้นเรียน	9.1 สามารถสร้างบรรยากาศที่เปิดกว้างและปลอดภัยสำหรับการแสดงออกทางความคิดเห็นของนักเรียน 9.2 สามารถใช้การสื่อสารที่สร้างความเคารพและเป็นมิตร เพื่อให้นักเรียนรู้สึกสะดวกสบายในการเข้าหา 9.3 สามารถจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพโดยไม่ทำให้เกิดความตึงเครียด 9.4 สามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือและการทำงานเป็นทีมในห้องเรียน
	10. บุคลิกภาพของครู	10.1 มีความมั่นใจในตนเองและสามารถแสดงท่าทางที่น่าเชื่อถือและเป็นมิตร 10.2 มีการแสดงออกที่เหมาะสมกับสถานการณ์ในห้องเรียน เช่น การควบคุมอารมณ์และการแสดงออกทางกายภาพ 10.3 สามารถแสดงความเคารพและให้ความสำคัญกับความแตกต่างของนักเรียนในด้านต่างๆ เช่น ทักษะคิด ความคิดเห็น และวิธีการเรียนรู้ 10.4 สามารถแสดงท่าทีที่เป็นมีอาชีวะในทุกสถานการณ์ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและการยอมรับจากนักเรียน
	11. การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	11.1 สามารถแสดงความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบในทุกการกระทำและการสอน 11.2 แสดงท่าทางที่เหมาะสมและเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตนที่ดีทั้งในด้านการพูด การฟัง และการกระทำ 11.3 มีทักษะในการแสดงความอดทนและให้การสนับสนุนแก่นักเรียนในทุกสถานการณ์ 11.4 สามารถส่งเสริมให้เด็กมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้และการทำงานร่วมกับผู้อื่น
	12. การเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล	12.1 สามารถใช้วิธีการสอนที่หลากหลายเพื่อรองรับความแตกต่างของนักเรียนในการเรียนรู้ 12.2 สามารถสังเกตและรับรู้ความแตกต่างทางอารมณ์และการเรียนรู้ของนักเรียนแต่ละคน

คุณลักษณะ	ตัวบ่งชี้
	12.3 มีความสามารถในการจัดการกับพฤติกรรมที่แตกต่างในห้องเรียน เช่น การปรับวิธีการสอนให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 12.4 สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการแสดงออกของนักเรียนที่มีความแตกต่างทางบุคลิกภาพและวัฒนธรรม
13. การจัดการความฉลาดทางอารมณ์	13.1 สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ในสถานการณ์ที่เครียดและสามารถระงับอารมณ์ในเชิงบวก 13.2 สามารถช่วยให้นักเรียนระบุและเข้าใจอารมณ์ของตนเอง รวมถึงการจัดการกับความเครียดและความวิตกกังวล 13.3 สามารถสร้างความเข้าใจในตัวเองและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักเรียน โดยใช้ทักษะการฟังอย่างตั้งใจและตอบสนองที่เหมาะสม 13.4 สามารถใช้ทักษะการแสดงออกทางอารมณ์เพื่อช่วยเสริมสร้างบรรยากาศที่เปิดเผยและส่งเสริมการเรียนรู้ในชั้นเรียน

1.9 ข้อเสนอแนะในการนำกิจกรรมไปใช้

1.9.1 ด้านวัตถุประสงค์ ผู้ใช้สามารถดำเนินกิจกรรมตามแนวที่นำเสนอไว้เพื่อพัฒนาการเรียนรู้จิตวิทยาสำหรับครูตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด แต่ในขณะเดียวกันผู้ใช้สามารถปรับหรือประยุกต์และบูรณาการความรู้ในบริบทที่แตกต่างกันได้

1.9.2 ด้านเนื้อหาสาระสำคัญของเนื้อหา คือ การพัฒนาการเรียนรู้จิตวิทยาสำหรับครู เพื่อสามารถจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพได้ แต่รายละเอียดของเนื้อหาที่นำมาดำเนินการสามารถนำศาสตร์อื่น ๆ มาบูรณาการให้มีความแตกต่างไปตามกลุ่มเป้าหมายได้

1.9.3 ด้านกระบวนการ การดำเนินกิจกรรมต้องเป็นไปตามขั้นตอนของกระบวนการ ซึ่งสามารถเสริมสร้างการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ควรดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนให้สอดคล้องกับปรัชญาการศึกษาและหลักการพื้นฐานของชุดกิจกรรม ควรดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและเชื่อมโยงให้เห็นความสำคัญของการประยุกต์ใช้

19.4 ด้านผู้ดำเนินกิจกรรม ลักษณะกิจกรรมควรเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ สามารถปรับเนื้อหา สื่อ กิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจของนักศึกษาในยุคปัจจุบัน ดังนั้นคุณสมบัติของผู้นำกิจกรรมต้องเป็นผู้สื่อสารที่เข้าใจง่าย สร้างพลัง กระตุ้นความสนใจในกิจกรรมได้อย่างดี เพื่อให้เกิดความน่าสนใจ สนุก ในการดำเนินกิจกรรม

2. ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาครู

ผลการใช้กิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาครู กลุ่มเป้าหมายทั้งสิ้นจำนวน 99 คน ผ่านเกณฑ์การประเมิน 99

คน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยสามารถจำแนกนักศึกษาที่มีผลการประเมินระดับดีเยี่ยม 87 คน คิดเป็นร้อยละ 87.88 และอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.12 โดยคุณลักษณะจิตวิทยาสำหรับครูที่ได้คะแนนสูงสุด คือ จิตวิทยาการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ ($M=3.93$, $SD=0.26$) และคุณลักษณะจิตวิทยาสำหรับครูที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา ($M=3.25$, $SD=0.48$) ความสามารถด้านการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพที่ได้คะแนนสูงสุด คือ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ($M=3.89$, $SD=0.35$) และด้านการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพที่ได้คะแนนต่ำสุด คือ การจัดการความฉลาดทางอารมณ์ ($M=3.48$, $SD=0.50$) ผลการประเมินแสดงได้ดังตาราง

ตารางที่ 2 คะแนนจากการประเมินตามตัวบ่งชี้

N=99

คุณลักษณะ		ค่าเฉลี่ย (M)	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน (SD)
1. จิตวิทยา สำหรับครู	1. จิตวิทยาพัฒนาการ	3.78	0.42
	2. ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญา	3.25	0.48
	3. ทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพและ จริยธรรม ลักษณะพัฒนาการของเด็กวัยเรียน	3.90	0.33
	4. จิตวิทยาการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้	3.93	0.26
	5. การพัฒนาทักษะที่จำเป็นในการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ที่จะควบคุมตนเอง	3.36	0.50
	6. หลักการและกระบวนการแนะแนว	3.68	0.47
	7. การเสริมสร้างมนุษยสัมพันธ์สำหรับครู	3.86	0.40
	8. จิตวิทยาในชั้นเรียน	3.84	0.47
2. ความสามารถ ในการจัดการชั้น เรียนอย่างมี ประสิทธิภาพ	9. การสร้างบรรยากาศการจัดการชั้นเรียน	3.88	0.39
	10. บุคลิกภาพของครู	3.87	0.42
	11. การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี	3.89	0.35
	12. การเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล	3.58	0.50
	13. การจัดการความฉลาดทางอารมณ์	3.48	0.50

อภิปรายผล

1. อภิปรายผลการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาครู

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาครูครั้งนี้ ได้ดำเนินการอย่างเป็นระบบโดยเริ่มจากการสังเคราะห์องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องมาสู่การกำหนดกรอบแนวคิดประกอบด้วย ปรัชญา หลักการ วัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลา กระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ การประเมินผล ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ ซึ่งมุ่งเสริมสร้างการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับ Pintrich & Schunk (2006) ครูที่มีประสิทธิภาพมักจะกำหนดเป้าหมายในการสอนและวางแผนไปสู่เป้าหมายนั้น พร้อมทั้งพัฒนาเกณฑ์เฉพาะเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

กิจกรรมการเรียนรู้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เน้นการศึกษาแบบประสบการณ์ส่งผลให้นักศึกษาเรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง เป็นการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2562 กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ สมศักดิ์ ภูวิภาดาบรรณ (2544, หน้า 39-40) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงประสบการณ์หมายถึงการเรียนรู้จากประสบการณ์หรือการได้ลงมือปฏิบัติจริง โดยผู้เรียนมีโอกาสรับประสบการณ์และสะท้อนคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ การเรียนรู้ในปัจจุบันได้ให้ความสำคัญในการยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง

แนวคิดจิตวิทยาสำหรับครูที่นำมาใช้ในการดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้จิตวิทยาสำหรับครู ในครั้งนี้ส่งผลให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการใช้จิตวิทยามาประยุกต์ใช้ในการจัดการชั้นเรียน เห็นความสำคัญของจิตวิทยาซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของความเป็นครู ไม่มองว่าจิตวิทยาเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก แต่ทุกเรื่องเป็นวิทยาศาสตร์ที่มีกระบวนการในการอธิบายเหตุและผล เพื่อทำให้ครูเข้าใจผู้เรียนและจัดการชั้นเรียนได้ การนำแนวคิดจิตวิทยาสำหรับครูมาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมสร้างการเรียนรู้ในครั้งนี้ ส่งผลให้นักศึกษามีความรู้และความเข้าใจที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นเกี่ยวกับการใช้หลักจิตวิทยาในการจัดการชั้นเรียน นักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของจิตวิทยาในฐานะหัวใจสำคัญของวิชาชีพครู และไม่มองว่าจิตวิทยาเป็นเรื่องที่เข้าใจยาก แต่กลับเห็นว่าเป็นวิทยาศาสตร์ที่มีโครงสร้างและกระบวนการที่ชัดเจนในการอธิบายเหตุและผล ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ Pintrich & Schunk (2006) ที่ชี้ให้เห็นว่าครูที่มีประสิทธิภาพมักจะกำหนดเป้าหมายในการสอนและวางแผนไปสู่เป้าหมายนั้น พร้อมทั้งพัฒนาเกณฑ์เฉพาะเพื่อให้ประสบความสำเร็จ

การจัดการชั้นเรียนที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องอาศัยความเข้าใจในหลักการทางจิตวิทยา เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาของผู้เรียน การวิจัยของ วิธนา นนทพันธุ์ (2551)

ระบุว่าการบริหารจัดการชั้นเรียนที่ดีประกอบด้วย การวางแผนและการสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษานี้ที่พบว่า การนำหลักจิตวิทยา มาใช้ช่วยให้นักศึกษาครูสามารถจัดการชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การประยุกต์ใช้จิตวิทยาในการจัดการชั้นเรียนยังช่วยให้นักศึกษาครูเข้าใจพฤติกรรมและความต้องการของผู้เรียนได้ดียิ่งขึ้น ส่งผลให้สามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลได้อย่างเหมาะสม ดังที่ สมศักดิ์ ภู่วิภาดาวรรณ (2544) กล่าวว่า การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ หมายถึง การเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง โดยผู้เรียนมีโอกาสรับประสบการณ์และสะท้อนคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ ซึ่งเป็นแนวทางที่นำมาใช้ในการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ในครั้งนี้

2. อภิปรายผลการพัฒนา กิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาครูภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรม

กิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพสำหรับนักศึกษาครู ภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรม กลุ่มเป้าหมายทั้งสิ้นจำนวน 99 คน ผ่านเกณฑ์การประเมิน 99 คน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยสามารถจำแนกนักศึกษาที่มีผลการประเมินระดับดีเยี่ยม 87 คน คิดเป็นร้อยละ 87.88 และอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.12 ซึ่งเนื่องมาจากกิจกรรมได้เสริมสร้างการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู ให้นักศึกษาตระหนักและเห็นคุณค่าในวิชาชีพครู และใช้จิตวิทยาในการเรียนการสอน เพื่อจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียน และพัฒนาผู้เรียนในทุกด้านให้มีคุณภาพในสังคม สอดคล้องกับแนวคิดของ Piaget (1952) และ Vygotsky (1978) ซึ่งให้เห็นว่าการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นกระบวนการที่เกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์และพัฒนาการทางสติปัญญา เมื่อครูมีความเข้าใจในการพัฒนาการเหล่านี้แล้ว จะสามารถวางแผนการสอนและจัดการชั้นเรียนให้เหมาะสมกับระดับและความต้องการของนักเรียนได้มากขึ้น และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ Marzano และ Pickering (2003) ได้ระบุว่าครูที่มีทักษะในการบริหารจัดการชั้นเรียนที่ดีจะสามารถสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาความสามารถของนักเรียนในทุกด้าน ผลการประเมินในงานวิจัยนี้ยืนยันว่าการฝึกอบรมด้านจิตวิทยาสำหรับครูมีส่วนช่วยให้ครูตระหนักถึงคุณค่าของวิชาชีพ และสามารถประยุกต์ใช้แนวคิดเหล่านี้ในการจัดการชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเสริมสร้างจิตวิทยาสำหรับครู มีองค์ประกอบหลายด้าน ทั้งในด้านความเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านสติปัญญา อารมณ์ สภาพแวดล้อมสังคม รวมถึงความผิดปกติบางอย่างของผู้เรียน ที่ต้องได้รับความเอาใจใส่จากครูในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล สำหรับด้านการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาในครั้งนี้ ประกอบกับการให้นักศึกษาเข้าใจพื้นฐานของจิตวิทยาสำหรับครู และเห็นความสำคัญในการนำไปประยุกต์ใช้สู่การสอนและการเป็นครูที่มีประสิทธิภาพ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจความแตกต่างหลากหลายในคุณลักษณะของผู้เรียนแต่ละช่วงวัย รู้

หน้าที่ในการสื่อสารและการแสดงออกอย่างเหมาะสมให้กับผู้เรียน สอดคล้องกับคุณลักษณะของครูที่ดี สุริยา ช้องเสนาะ (2558) ครูต้องมีความรอบรู้ ทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนช่วยเหลือผู้เรียนให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองให้ได้เต็มศักยภาพ และส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้ผู้เรียนเรียนรู้สิ่งใหม่ตลอดเวลา ครูต้องปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีและคอยแนะนำแนวทางการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับเด็กอย่างเข้าใจ เป็นผู้มองกว้างคิดไกล ใฝ่รู้ ครูต้องจัดระบบการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษากับนักศึกษากลุ่มอื่นที่มีความหลากหลาย เพื่อเป็นการตรวจสอบและขยายผลการนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น นักศึกษา สาขาการศึกษาพิเศษ ที่ต้องมีความความรู้ความเข้าใจในจิตวิทยาสำหรับครูอย่างเชี่ยวชาญ เพื่อเป็นประโยชน์ในการเข้าใจนักเรียนและจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

คณะครุศาสตร์ หรือคณะศึกษาศาสตร์ และมหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่ในการผลิตครู สามารถนำกิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อเสริมสร้างทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาครู ไปประยุกต์ใช้ในบริบทอื่น ๆ และควรมีการศึกษาที่สามารถพัฒนาองค์ประกอบของตัวแปรอย่างครอบคลุมเพิ่มเติม

องค์ความรู้ใหม่

งานวิจัยเรื่อง การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู เพื่อส่งเสริมทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพของนักศึกษาครู มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี”ได้สร้างองค์ความรู้ใหม่ในประเด็นดังต่อไปนี้

1. รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ด้านจิตวิทยาสำหรับครู

1.1 พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่บูรณาการความรู้ด้านจิตวิทยาการศึกษาเข้ากับสถานการณ์ในห้องเรียนจริง เพื่อให้ นักศึกษาครูได้ฝึกวิเคราะห์และแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ

1.2 ออกแบบกิจกรรมเชิงปฏิบัติการ เช่น การจำลองสถานการณ์ (Role Play) การอภิปรายกลุ่ม และการสะท้อนคิด (Reflection) เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจในพฤติกรรมผู้เรียนและการจัดการชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. แนวทางส่งเสริมทักษะการจัดการชั้นเรียน

2.1 นำเสนอเทคนิคการจัดการชั้นเรียนที่ใช้หลักจิตวิทยา เช่น การเสริมแรงทางบวก (Positive Reinforcement) การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ และการจัดการความขัดแย้งในห้องเรียน

2.2 พัฒนาทักษะการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน การวางแผนเชิงกลยุทธ์ และการใช้เครื่องมือประเมินผลเพื่อปรับปรุงการจัดการชั้นเรียนอย่างต่อเนื่อง

3. กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

3.1 ส่งเสริมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory Learning) โดยให้นักศึกษาครูได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ และร่วมกันออกแบบแผนการสอนที่เน้นการจัดการชั้นเรียนตามหลักจิตวิทยา

3.2 ใช้กระบวนการสะท้อนคิดและให้ข้อเสนอแนะอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาศักยภาพในการจัดการชั้นเรียนอย่างยั่งยืน

4. ผลลัพธ์และข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

4.1 องค์ความรู้เกี่ยวกับการประเมินผลทักษะการจัดการชั้นเรียน โดยใช้เกณฑ์วัดที่พัฒนาขึ้นจากงานวิจัย

4.2 ข้อเสนอแนะในการประยุกต์ใช้กิจกรรมการเรียนรู้ในหลักสูตรครู เพื่อพัฒนาทักษะการจัดการชั้นเรียนอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

โดยองค์ความรู้เหล่านี้ช่วยเติมเต็มช่องว่างทางวิชาการและสร้างแนวทางใหม่ในการพัฒนาทักษะการจัดการชั้นเรียนของนักศึกษาครู ผ่านกิจกรรมที่ออกแบบอย่างมีระบบและสอดคล้องกับบริบทของการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- วัชราน เล่าเรียนดี. (2552). *การวิจัยทางการศึกษา*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- วิธนา นนทพันธุ์. (2551). *การบริหารจัดการชั้นเรียนในยุคปัจจุบัน: ทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติ*. สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุริยา ฆ้องเสนา. (2558). *บทบาทของครูไทยในศตวรรษที่ 21*. คลังสารสนเทศของสถาบันนิติบัญญัติ.
- สมศักดิ์ ภูวิภาดารัตน์. (2544). *การเรียนรู้เชิงประสบการณ์และการพัฒนาศักยภาพนักเรียน*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อัชรา เอ็บสุลิส. (2564). *แนวคิดและแนวทางการพัฒนาวิชาชีพครูเพื่อคุณภาพการศึกษายุคใหม่*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัย
- Evertson, C. M., & Weinstein, C. S. (2013). *Handbook of Classroom Management: Research, Practice, and Contemporary Issues*. Lawrence Erlbaum Associates.
- Marzano, R. J., Marzano, J. S., & Pickering, D. J. (2003). *Classroom Management That Works: Research-Based Strategies for Every Teacher*. ASCD.
- Piaget, J. (1952). *The Origins of Intelligence in Children*. International Universities.

- Pintrich, P. R., & Schunk, D. H. (2006). *Motivation in Education: Theory, Research, and Applications* (2nd ed.). Pearson Education.
- Schon, D. A. (1983). *The Reflective Practitioner: How Professionals Think in Action*. Basic Books.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Harvard University.
- Wang, M. T., & Degol, J. L. (2016). School climate: A review of the construction, measurement, and effects on student outcomes. *Educational Psychology Review*, 28(2), 315–352.